

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2017

TÍREOLAÍOCHT – ARDLEIBHÉAL

ROINN 2 (90 marc)

DÉ hAOINE 9 MEITHEAMH – MAIDIN 9:30 – 11:30

Tá **ROINN 1** den pháipéar seo i bhfillteán ar leithligh, mar a bhfuil spásanna le haghaidh do chuid freagraí.

NÁ DEARMAD, LE DO THOIL, GO gCAITHFIDH TÚ **FILLTEÁN** COMHLÁNAITHE **ROINN 1** A THABHAIRT
AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAR.

ROINN 2 (90 marc)

Freagair **TRÍ** cheist ar bith.
Tá na ceisteanna uile ar cómharc.

Ceist 1. GNÍOMHAÍOCHTAÍ GEILLEAGRACHA

A. Turasóireacht

1. Limistéir lán d'Áilleacht Nádúrtha

2. Imeallbhoird agus Tránna

3. Caitheamh Aimsire agus Spóirt

4. Cathracha

- (i) Roghnaigh ceann **amháin** de na ceithre réigiúin turasóireachta thuas agus ainmnigh sampla amháin ar leith in Éirinn den réigiún turasóireachta seo.
- (ii) Mínigh cúis **amháin** a mealltar turasóirí go dtí an réigiún turasóireachta in Éirinn a d'ainmnigh tú i gcuid (i) thuas.
- (iii) Déan cur síos ar iarmhairt dhearfach geillegrach **amháin** atá ag an turasóireacht.
- (iv) Déan cur síos ar iarmhairt dhiúltach **amháin** atá ag an turasóireacht ar an gcomhshaol.

(10)

B. Iascaireacht

- (i) Mínigh **dhá** chúis atá le róshaothrú éisc.
- (ii) Déan cur síos ar **dhá** bheart a úsáidtear chun cosc a chur le róshaothrú éisc.

(10)

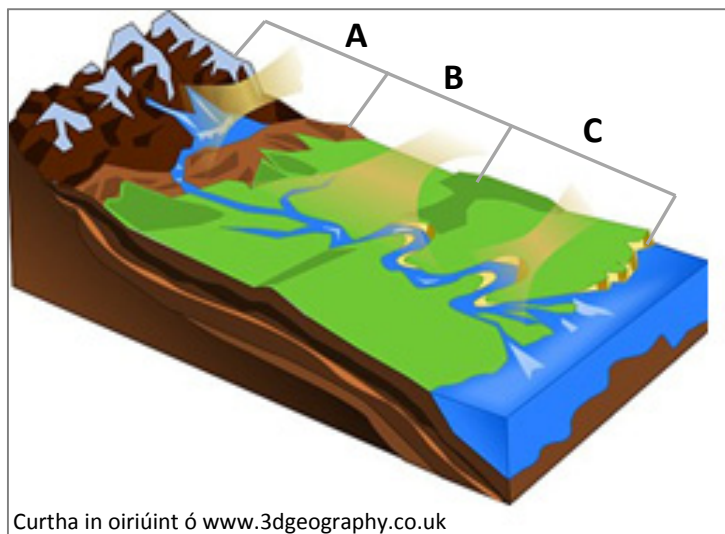
C. Suíomh Tionscail

Tabhair cur síos agus míniú ar **thrí** chúis gur athraigh suíomh thionscal an iarainn agus na cruach sa Bhreatain le himeacht aimsire.

(10)

Ceist 2. AIBHNEACHA AGUS GNÍOMHAÍOCHT AN DUINE

A. Aibhneacha

Taispeánann an léaráid thuas trí chéim abhann.

- (i) Ainmnigh gach ceann de na **trí** chéimeanna **A**, **B** agus **C**.
- (ii) Ainmnigh gné **amháin** a chruthaítear mar thoradh ar chreimeadh abhann agus, le léaráid lipéadaithe mar chúnamh agat, mínigh conas a foirmíodh an ghné sin.

(12)

B. Tuile

‘Uaireanta is féidir go dtarlódh tuile feadh cúrsa abhann.’

- (i) Mínigh slí **amháin** a ndéanann tuile dochar do cheantar.
- (ii) Mínigh slí **amháin** inar féidir le tuile maitheas a dhéanamh do cheantar.

(8)

C. Idirghníomhaíocht an Duine leis an Tírdhreach

- (i) Mínigh **dhá** bhuntáiste a bhaineann le cumhacht hidrileictreach.
- (ii) Déan cur síos ar **dhá** agóid a d’fhéadfaí a dhéanamh i gcoinne tógáil stáisiún cumhachta hidrileictrí.

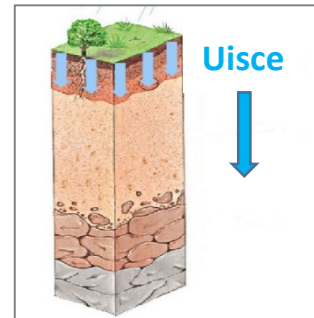
(10)

Ceist 3. MEASCÁN TÍREOLAÍOCHTA

Freagair TRÍ CINN AR BITH de na ceisteanna 3A, 3B, 3C, 3D.

3A. Ithir

- (i) Cén t-ainm a thugtar ar an bpróiseas trína scagtar cothaithe tríd ithir?
- (ii) Ainmnigh **dhá** chineál ithreach ar bith de chuid na hÉireann.
- (iii) Tabhair cur síos agus míniú ar fhoirmiú ceann **amháin** de na cineálacha ithreach a d'ainmnigh tú i gcuid (ii) thuas.

Curtha in oiriúint ó www.pac-geography.com

(10)

3B. Domhan Éagothrom

Na Sé Tíortha is mó a fuair Cúnamh Déthaobhach ó Éirinn in 2015

Tír a fuair Cúnamh	€ (milliúin)
Mósaimbíc	37.0
An Aetóip	35.2
An Tansáin	28.7
Uganda	23.3
An Mhaláiv	X
An tSaimbia	17.5
Iomlán (na 6 tíortha is mó a fuair cúnamh)	161.7

Curtha in oiriúint ó www.irishaid.ie

Scrúdaigh an tábla thuas a thaispeánann na sé tíortha is mó a fuair cúnamh déthaobhach ó Éirinn in 2015 agus freagair gach ceann de na ceisteanna a leanas.

- (i) Cé mhéid cúnamh dhéthaobhaigh (milliúin €) a fuair Uganda?
- (ii) Ríomh **X**, an méid cúnamh dhéthaobhaigh (milliúin €) a fuair an Mhaláiv.
- (iii) Luaigh cad is brí leis an téarma *cúnamh déthaobhach*.
- (iv) Mínigh **dhá** bhuntáiste a bhaineann le cúnamh do thíortha sa domhan i mbéal forbartha.

(10)

3C. Forbairt Gheilleagrach

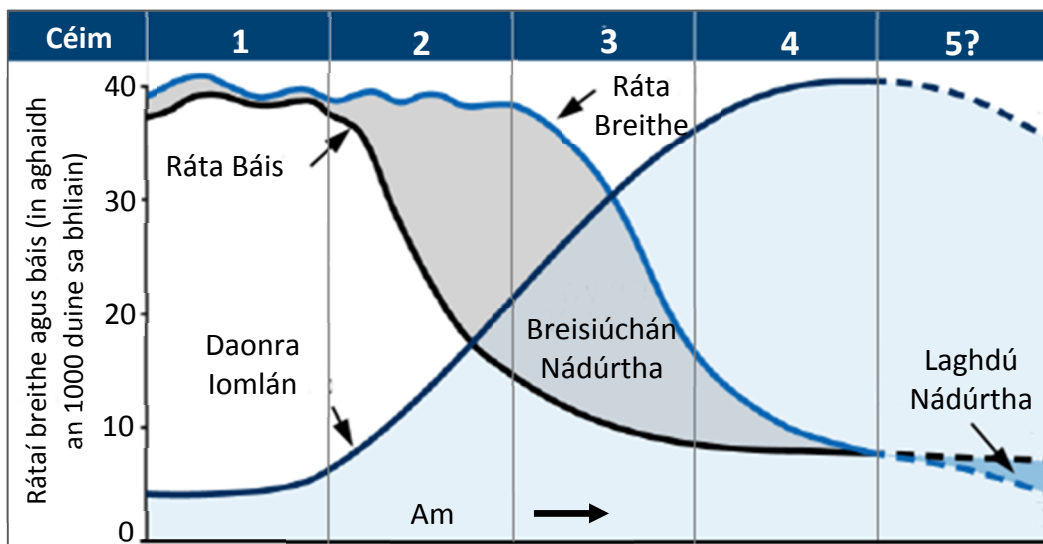
Mínigh an tslí ar chuir **dhá** chinn ar bith de na tosca a leanas moill ar fhorbairt gheilleagrach i dtír i mbéal forbartha a bhfuil staidéar déanta agat uirthi:

- Athrú aeráide
- Fás daonra
- Caiteachas ar airm
- Cogadh.

(10)

3D. An Daonra

Samhail an Trasdula Dhéimeagrafaigh

Curtha in oiriúint ó www.adviservice.com.au

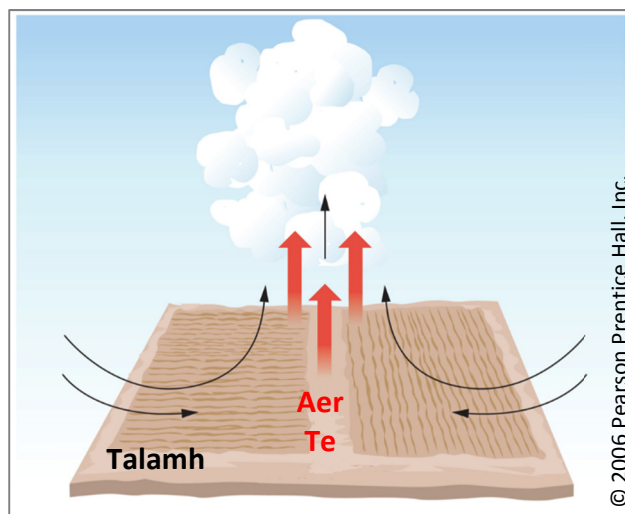
Taispeánann Samhail an Trasdula Dhéimeagrafaigh thuas athrú sa daonra le himeacht aimsire.

- Luaigh **dhá** chúis a bhfuil an ráta báis ag luainiú i gCéim 1.
- Mínigh cúis **amháin** a bhfuil an daonra iomlán ag ardú go tapa i gCéim 2.
- Mínigh cúis **amháin** a bhfuil na rátaí báis ag laghdú i gCéim 4.
- Ainmnigh sampla **amháin** de thír ag Céim 4 i Samhail an Trasdula Dhéimeagrafaigh.

(10)

Ceist 4. AIMSIR AGUS AERÁID

A. Fliuchras

- (i) Ainmnigh an cineál fliuchrais a luaitear leis an léaráid thuas.
- (ii) Tabhair cur síos agus míniú ar an tslí a dtarlaíonn an cineál seo fliuchrais.

(8)

B. Aeráid

Mínigh an tslí a dtéann **trí** cinn ar bith de na tosca seo a leanas i bhfeidhm ar aeráid:

- Domhanleithead
- Gnáthghaoth
- Fad ó fharraigí agus ó aigéin
- Airde
- Rilíf.

(12)

C. Cineál Aeráide

- (i) Ainmnigh aeráid **the** amháin a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.
- (ii) Tabhair cur síos agus míniú ar thréithe teochta **agus** frasaíochta na haeráide te seo.

(10)

Ceist 5. AERFÓTAGRAF AGUS LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS

A. Scrúdaigh an **tAERFÓTAGRAF** a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den aerfótagraf.

Ar do shracléarscáil, **taispeáin** agus **lipéadaigh** gach ceann acu seo a leanas:

- An abhainn
- Séipéal
- Limistéar caitheamh aimsire
- Limistéar ina bhfuil tithe sraithe.

(10)

B. Scrúdaigh an **tAERFÓTAGRAF** a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tá sé beartaithe óstán a thógáil sa tulra ar dheis san aerfótagraf.

Mínigh **dhá** chúis a mbeadh sé seo oiriúnach mar shuíomh d'óstán.

(8)

C. Scrúdaigh **LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS** a thugtar leis an bpáipéar seo.

'Tá stair fhada lonnaíochta ag an limistéar a thaispeántar ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis.'

Agus tagairtí eangaí sé fhigiúr á n-úsáid agat, ainmnigh, aimsigh agus mínigh **trí** shampla dhifriúla ar bith de lonnaíocht stairiúil atá le feiceáil ar an léarscáil.

(12)

Leathanach Bán